

U D R U G A G R A D O V A

Zagreb, 30. ožujka 2017.

Poštovani gospodin

Tomislav Tolušić
ministar poljoprivrede

Ulica Grada Vukovara 78
10000 Zagreb

Predmet: Nacrt prijedloga zakona o zaštiti životinja

- mišljenje, dostavlja se

Poštovani gospodine ministre,

Najprije bismo Vam se željeli zahvaliti na dostavi Nacrta prijedloga zakona o zaštiti životinja. U mišljenju Udruge gradova u Republici Hrvatskoj koje Vam dostavljamo nastojali smo uskladiti i pomiriti financijski aspekt budućeg Zakona koji gradovima nameće konkretne i značajne financijske obaveze i opterećenja s humanim načelima postupanja prema životinjama i brigom za njihovu dobrobit. U tom smo se kontekstu prije izrade mišljenja konzultirali s gradovima, našim članovima te s udrugama koje se bave zaštitom i zbrinjavanjem životinja.

Mišljenja i očitovanja naše Udruge su, kako slijedi:

Uz članak 11.

Navedeni članak glasi:

(1) „Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

...

15. je životinja uzgojena za korištenje u pokusima, ali se neće koristiti u predviđenom pokusu ili nekom drugom pokusu, pa se zato smatra suvišnom pokusnom životinjom ili ako je takav postupak potreban zbog dobrobiti pokusne životinje.”

Predlažemo da se ova odredba izmijeni na sljedeći način:

(1) „Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

...

15. je životinja uzgojena za korištenje u pokusima, ali se neće koristiti u predviđenom pokusu ili nekom drugom pokusu, **a nije ju moguće udomiti**, pa se zato smatra suvišnom pokusnom životinjom ili ako je takav postupak potreban zbog dobrobiti pokusne životinje".

Obrazloženje:

Smatramo da životinju uzgojenu za korištenje u pokusima treba ponuditi na udomljavanje prije nego što se usmrti. Udomljavanje je dopušteno i Direktivom 2010/63/EU te je regulirano u nekim zakonodavstvima.

To posebno vrijedi za pse i mačke koje se koriste u pokusima, ali i za sve ostale životinje. Dosad je ova inicijativa postala dijelom zakonodavstva u američkim saveznm državama Minnesoti (i uspješno se implementira), Kaliforniji, Connecticutu i Nevadi, a u tijeku je i uvrštavanje tog prijedloga u zakonodavstva saveznih država Illinois i New York.

Navedeni propisi zahtijevaju od laboratorija da svaku životinju mogu koristiti najviše dvije godine, a nakon toga da ju ponude skloništu ili organizaciji za spašavanje prije nego ih usmrte, tako dugo dok su dovoljno zdrave da mogu ići u novi dom.

Stoga predlažemo da se udomljavanje životinja nakon pokusa također regulira ili ovom odredbom ili nekom drugom u dijelu Zakona koji se odnosi na provođenje pokusa na životinjama.

Uz članak 53.

Navedeni članak glasi:

“Kontrola razmnožavanja kućnih ljubimaca

Članak 53.

(1) Vlasnici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.

(2) Vlasnici iz stavka 1. ovoga članka moraju zbrinuti mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca.

(3) Ako vlasnici kućnih ljubimaca sami ne žele zbrinuti mladunčad kućnih ljubimaca, snose troškove njihovog zbrinjavanja, a u slučaju pasa i troškove njihove trajne sterilizacije.

(4) Ako se na području pojedinih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave utvrdi veliki broj napuštenih pasa, način i financiranje kontrole razmnožavanja napuštenih pasa na tom području naredbom može propisati ministar.”

Predlažemo izmjenu članka 53. na način da glasi:

- (1) „Vlasnici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom sterilizacijom i kastracijom.
- (2) Vlasnici moraju zbrinuti mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (3) Ako vlasnici sami ne žele zbrinuti mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca, snose troškove njihovog zbrinjavanja, a u slučaju pasa i mačaka i troškove njihove sterilizacije i kastracije.
- (4) Ako vlasnici kućnih ljubimaca ne zbrinjavaju mladunčad kućnih ljubimaca, veterinarski inspektor može im odrediti rok za obavljanje trajne sterilizacije kućnih ljubimaca.
- (5) Jedinice lokalne samouprave mogu propisati trajnu sterilizaciju kao obavezan način kontrole razmnožavanja.
- (6) Ako se na području pojedinih jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave utvrdi veliki broj napuštenih životinja, način i financiranje kontrole razmnožavanja napuštenih pasa na tom području naredbom može propisati ministar.“

Obrazloženje:

Najveći broj životinja u skloništima pripada neželjenoj mladunčadi kućnih životinja. Ako životinja nije namijenjena uzgoju, riskira se njezino nekontrolirano razmnožavanje, a praksa potvrđuje da gotovo nitko dosad nije snosio troškove zbrinjavanja neželjene mladunčadi svojeg kućnog ljubimca niti je sankcioniran zbog napuštanja životinja, čime se u Hrvatskoj svakodnevno krše odredbe Zakona o zaštiti životinja. Napuštenih i ostavljenih životinja ionako je previše i predstavljaju velik financijski teret za lokalne zajednice i građane, pa neodgovorne skrbnike treba sankcionirati ako ne zbrinjavaju mladunčad životinja o kojima skrbe. Jasnije postavljene zakonske odredbe pospješit će i provedbu Zakona.

Zakonom propisana obavezna kastracija/sterilizacija kućnih ljubimaca je jedini humani način kontrole njihove populacije, koji usto donosi i značajne dugoročne uštede za proračune jedinica lokalne samouprave i cijele države.

Takav prijedlog smatramo dugoročno najučinkovitijim rješenjem u problematici zbrinjavanja životinja. Zato predlažemo da se posjednicima kućnih ljubimaca odredi sterilizacija/kastracija kao glavno rješenje za osiguravanje kontrole razmnožavanja. Tako jasno formuliranom odredbom posjednicima kućnih ljubimaca otežava se izbjegavanje odgovornosti za razmnožavanje životinje o kojoj skrbe, s obzirom na to da ta životinja može pobjeći, izgubiti se ili biti ostavljena; ako nije kastrirana, velika je mogućnost da će se nekontrolirano razmnožavati na ulici.

Važno je da postoji i odredba koja će dati mogućnost veterinarskom inspektoru da naredi mjeru trajne sterilizacije u slučajevima kada skrbnici ne žele zbrinjavati mladunčad svojih kućnih ljubimaca, nego ih se rješavaju ostavljanjem pred vratima skloništa.

U takvim situacijama veterinarski inspektor trebao bi imati zakonsku mogućnost da vlasniku životinje može odrediti razuman rok (od npr. mjesec dana) u kojemu treba obaviti trajnu

sterilizaciju životinje. Pritom vlasnik životinje može preko udruga za zaštitu životinja ostvariti sterilizaciju životinje po povoljnijim cijenama i time spriječiti nastanak neželjene mladunčadi (sufinanciranje JLS).

Zakonske odredbe trebale bi pomoći lokalnim zajednicama da u svojoj sredini smanje problem zbrinjavanja napuštenih životinja. Grad Dugo Selo dobar je primjer lokalne zajednice koja svojim građanima nudi mogućnost sufinanciranja „kastacije ženki pasa i mačaka“. No sve to temelji se na dobroj volji građana koji žele iskoristiti tu mogućnost. Takvi odgovorni građani nisu problem, već su izvor problema neodgovorni građani koji ne žele kastrirati svoje kućne ljubimce, ali ne žele niti zbrinjavati njihovo potomstvo, već ostavljaju legla štenaca pred vratima azila, na ulicama ili u šumama. Te neželjene životinje postaju financijski teret lokalne zajednice ili suosjećajnih pojedinaca koji ih o vlastitome trošku cijepa, liječe, kastriraju i traže im udomitelje.

Kada bi lokalne zajednice mogle, temeljem odredbe u Zakonu o zaštiti životinja, propisati obavezu trajnu sterilizaciju u slučajevima velikoga broja napuštenih životinja, koji nadilazi kapacitete skloništa, to bi značajno pomoglo rješavanju problema napuštenih životinja. Trajna sterilizacija, odnosno kastacija kućnih ljubimaca, u ovakvim situacijama jedino je trajno i učinkovito rješenje. Na taj način neke lokalne zajednice s vremenom bi mogle svesti problem zbrinjavanja napuštenih životinja na minimalnu razinu.

JLS bi trebala financirati sterilizaciju napuštenih životinja – opet, ne samo pasa. To se treba odnositi i na kontrolu populacije slobodnoživućih mačaka čiji se broj ograničava sterilizacijom, oporavkom u skloništu ili domu volontera udruge za zaštitu životinja, te puštanjem natrag u stanište.

Uz članak 64.

Navedena odredba glasi:

„Jedinice lokalne samouprave

Članak 64.

(6) Način postupanja s napuštenim ili izgubljenim životinjama propisuju općim aktima predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave.“

Predlažemo dodati i dopuniti članak sljedećim:

„vodeći računa o dobrobiti životinja, na način da im se pri tome ne nanosi patnja, bol ili smrt.“

Također, predlažemo dodati nove stavke:

(7) „Jedinica lokalne samouprave dužna je financirati aktivnosti udruga za zaštitu životinja u dijelu privremenog smještaja napuštenog ili izgubljenog psa ili mačke ili slobodnoživuće mačke u domove članova udruge za zaštitu životinja ili drugih privremenih udomitelja radi njege i liječenja ili čuvanja do trajnog udomljavanja odnosno puštanja

slobodnoživuće mačke u prvobitno stanište. Udruga je dužna izvještavati JLS o načinu trošenja tih sredstava, pobrinuti se za upis u Upisnik i nadzirati ovako privremeno smještene životinje.

(8) Jedinice lokalne samouprave dužne su organizirati i provesti kontrolu mikročipiranja pasa do 30. lipnja 2018. godine.“

Obrazloženje:

JLS preko financiranja Udruge za zaštitu životinja treba sufinancirati i skrb o životinjama privremeno smještenim u domovima volontera (hrana, liječenje). Udruga je dužna izvještavati JLS o načinu trošenja tih sredstava, pobrinuti se za upis u Upisnik i nadzirati ovako privremeno smještene životinje.

Skloništa nema puno, nije vjerojatno da će u kratkom vremenskom periodu njihov broj i kvaliteta smještaja životinja postati dovoljni da zadovolje stvarne potrebe na terenu. Sterilizacija napuštenih životinja smanjit će njihov broj nakon proteka nekoliko godina. U međuvremenu, zašto ne omogućiti nastavak dobre prakse koja se razvila iz prijeke potrebe na način da udruge za zaštitu životinja privremeno smjeste životinje u domove svojih članova i drugih volontera?

Ovakva odredba smanjuje ukupno financijsko opterećenje JLS, jer članovi udruge za zaštitu životinja najveći dio posla oko hvatanja napuštenih životinja, te brige o njima obavljaju nenaplatno.

Također, na ovaj način senzibilizira se široka javnost za problem napuštenih životinja i stvaraju se pretpostavke za razvoj humanog odnosa građana prema životinjama.

Zakon propisuje obavezu označavanja psa mikročipom, čime se lako pronalazi skrbnik izgubljene životinje te se prevenira napuštanje životinja, no i dalje postoje građani koji izbjegavaju tu obavezu i ostavljaju neželjene pse pred vratima azila ili ih bace u šumu ili na cestu.

Većina pasa primljenih u skloništa nije mikročipirana. Tu nije riječ o psima lutalicama koji su rođeni i/ili žive na ulici, nego isključivo o napuštenim psima koji su prethodno imali skrbnika, ali budući da nisu mikročipirani nemoguće ga je utvrditi. Nečipiranje i izostanak kontrole mikročipiranja pasa predstavljaju golem problem kada se radi o prevenciji napuštanja i zbrinjavanju napuštenih životinja. U interesu je JLS provoditi kontrolu populacije pasa, jer nemikročipirani psi su psi bez skrbnika i predstavljaju financijski teret lokanim zajednicama. Nužno je odrediti konkretan rok do kojega jedinice lokalne samouprave moraju provesti kontrolu mikročipiranja pasa jer se samo tako mogu učinkovito provoditi ostale odredbe Zakona koji se odnose na problematiku napuštenih životinja.

Kako postoji popriličan broj građana koji svjesno krše Zakon i namjerno ne mikročipiraju i ne cijepe pse, ne može se računati na savjest vlasnika životinja, već je nužno provoditi kontrole jesu li psi mikročipirani. Komunalni redari moraju imati Zakonom propisanu mogućnost da do

određenog datuma provedu kontrole po kućanstvima jesu li svi psi mikročipirani te naložiti građanima koji to nisu učinili rok do kojega trebaju mikročipirati psa.

Apsurdan primjer je rutinska kontrola televizijskih i radijskih prijemnika po cijeloj Hrvatskoj kako bi se provjerilo plaćaju li svi pretplatu. Ako se vrši takva vrsta kontrole, nema prepreke da se Zakonom o zaštiti životinja propiše rok do kojega JLS-ovi trebaju provesti kontrolu (ne)mikročipiranih pasa jer se radi o puno važnijoj stvari, s puno većim posljedicama za zajednicu

Uz članak 65.

Navedena odredba glasi:

“Troškovi u skloništu

Članak 65.

Troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite napuštenih ili izgubljenih životinja u sklonište koja su osnovala jedna ili više jedinica lokalne samouprave ili jedinica područne (regionalne) samouprave ili u slučaju sklapanja ugovora o sakupljanju odnosno zbrinjavanju životinja s osobama iz članka 63. stavka 1. ovoga Zakona financiraju jedinice lokalne samouprave ili jedinica područne (regionalne) samouprave, a ako je vlasnik životinje poznat ili se naknadno utvrdi dužan je podmiriti troškove skrbi, sterilizacije, označavanja i veterinarske zaštite.”

U praksi je česta pojava da, usprkos tome što je životinja čipirana, očitavanjem čipa nije moguće utvrditi njenog vlasnika. Nadamo se da će zajednički sustav evidencije (upisnika) omogućiti kvalitetniju identifikaciju.

Uz članak 68.

Navedena odredba glasi:

“Životinje u skloništu

Članak 68.

(3) Pravne ili fizičke osobe ili udruge koje smještaju napuštene ili izgubljene pse u svrhu daljnjeg udomljavanja moraju udovoljavati uvjetima iz članka 63. ovoga Zakona.”

Predlažemo dodati:

„osim u slučaju privremenog smještaja napuštenog ili izgubljenog psa ili mačke ili slobodnoživuće mačke u domove članova udruge za zaštitu životinja ili drugih privremenih udomitelja radi njege i liječenja ili čuvanja do trajnog udomljavanja. Privremeni smještaj mora udovoljavati uvjetima iz članka 52. ovoga Zakona.”

Obrazloženje:

Skloništa nema puno, nije vjerojatno da će u kratkom vremenskom periodu njihov broj i kvaliteta smještaja životinja postati dovoljni da zadovolje stvarne potrebe na terenu. Sterilizacija napuštenih životinja smanjit će njihov broj nakon proteka nekoliko godina. U međuvremenu, zašto ne omogućiti nastavak dobre prakse koja se razvila iz prijeke potrebe na terenu na način da udruge za zaštitu životinja privremeno smjeste životinje u domove svojih članova i drugih volontera? Naravno, ovaj smještaj ne može se odnositi na veliki broj pasa i mačaka po domaćinstvu, nego mora biti u skladu s propisima o uvjetima držanja kućnih ljubimaca (broj, uvjeti...) već reguliranim ovim Zakonom.

Zaključno, poštovani gospodine ministre, želimo naglasiti da smo kao predstavnici lokalne samouprave itekako zainteresirani za provedbu preventivnih programa i edukacija koji bi, ukoliko postanu obrazac ponašanja u gradovima, znatno mogli racionalizirati troškove zbrinjavanja životinja koje snose lokalne jedinice, a s druge strane podići svijest o potrebi humanog postupanja i zaštite životinja.

Uz poštovanje,

**Predsjednik Udruge gradova
u Republici Hrvatskoj**

Željko Turk, dipl. oec.

